

PHỤ LỤC

ĐỀ THAM KHẢO – KỲ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT MÔN NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút

Chủ đề: *Tôi - một phần của thế giới*

“những giọt nước làm nên biển cả, những cây lúa làm nên cánh đồng và những vì sao làm nên sự phong phú của bầu trời...”

(Trần Hoài Dương, *Cuộc phiêu lưu của những con chữ*)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Tôi là một con chữ chì ở nhà in. Tên tôi là A. Từ lâu tôi đã nổi tiếng, hễ nhắc đến tên, ai cũng biết. Khi vui sướng quá, người ta thường reo tên tôi trước tiên: “A - a - a!” Khi ngạc nhiên, sửng sốt, người ta cũng kêu lên: “A!” Khi đau đớn không chịu nổi, người ta cũng gọi tên tôi, mong tìm một người bạn che chở: “A - a - á!” Hằng năm, cứ đến ngày khai trường, hàng triệu trẻ em ở khắp nơi bao giờ cũng phải làm quen với tôi trước tiên. Tôi đứng đầu bảng chữ cái nước ta. Trong bảng chữ cái của nhiều nước trên thế giới, tôi cũng là chữ được người ta trân trọng xếp ở hàng đầu... Còn nhiều ví dụ tương tự, không thể kể hết được.

(Lược một đoạn: A và các con chữ khác được Cô Sách Giáo Khoa kể cho nghe về Cung điện Ánh sáng với một thư viện rất lớn. Những con chữ tin rằng trong thư viện sẽ có cuốn Sách Ước giúp mình muốn gì được nấy. Từ hôm ấy, Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước luôn ám ảnh trong tâm trí của A).

Tôi quyết định ra đi. Sống quanh quẩn ở nhà mãi, chán lắm. Khổ nhất là bị gò bó, lúc nào cũng phải sống trong một trật tự, mất hết thoải mái. Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu. Họ không hiểu điều đơn giản ấy, nhiều lúc cứ nhét tôi vào giữa, thậm chí vào cuối hàng chữ. Đã thế, cô thợ xếp chữ lại đứng về phe họ, hễ tôi vừa trồi lên đứng đầu hàng, là cô lại gắp tôi, nhét trở lại chỗ cũ. Ước không chịu được. Phải bỏ đi thôi! Tôi sẽ tìm bằng được Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước. Tôi sẽ ước sao được sống một mình, muốn làm gì, muốn ở đâu là tùy theo ý mình.

(Lược một đoạn: A đi qua Viện bảo tàng, lắng nghe những lời khuyên của bác P giàu kinh nghiệm. Sau đó A mơ thấy mình đến được Cung điện Ánh sáng, chiếm được cuốn Sách Ước, ước cuốn sách là của riêng mình.)

Tôi như phát cuồng lên, vừa sung sướng vừa lo sợ. Hai chân tôi rú vào nhau. Cuốn Sách Ước vừa mở ra, sáng lấp lánh. Nhiều chữ ào lên sát cạnh tôi. Tôi dang tay ra ngăn chúng lại, gạt phắt chúng đi, túm lấy chúng mà lẳng ra xa. Vừa gạt, tôi vừa hét: “Của tôi! Của tôi!”. Thừa lúc mọi người đang chạy tán loạn, tôi nhanh nhẹn thu mình lại, rồi dồn hết sức lực, bật dậy thật mạnh, quăng mình lộn ba vòng trong không trung và lao thẳng vào giữa trang sách. Tôi gào thật to: “Ước gì tôi được sống một mình! Chỉ một mình tôi thôi! Của tôi! Của tôi! Cuốn Sách Ước của tôi”. Cầu được ước thấy, cuốn sách cứ lớn lên, lớn dần và chỉ mình tôi ngồi chễm chệ trên đó. Nhìn các chữ khác đang đứng ngẩn ngơ phía dưới với những đôi mắt đầy thèm muốn, tôi sung sướng quá, cười ha hả rất sảng khoái. Trang sách cứ trải rộng mãi, cuộn cuộn như những đợt sóng. Ban đầu, điều đó làm tôi rất thích thú, nhưng sau lại thấy sợ. Xung quanh tôi vắng lặng, không một tiếng chim kêu, không một tiếng cây cỏ rì rào, không một bóng người qua lại. Tất cả chỉ một màu trắng lạnh lẽo như một bãi cát chết, nhìn hút tâm mắt. Bây giờ tôi mới nhận ra điều

giản dị này: một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì! Người tôi lúc nóng hằm hạp, lúc lạnh toát. Kinh hãi quá tôi hốt hoảng kêu thét lên...

(Trích *Cuộc phiêu lưu của những con chữ*, Trần Hoài Dương, trong *Tổng tập Truyện ngắn Việt Nam 1945-2005 (Tác giả tự chọn)*, Quyển 7, NXB Công an Nhân dân, 2005)

Câu 1 (3,0 điểm)

a. Theo văn bản, nhân vật “tôi” dự định sẽ ước điều gì khi có được cuốn Sách Ước? (0,5 điểm)

b. Chi tiết “*Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu*” và chi tiết “*Bây giờ tôi mới nhận ra điều giản dị này: một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì!*” cho thấy sự thay đổi như thế nào trong nhận thức của nhân vật “tôi”? (0,75 điểm)

c. Xác định những câu rút gọn trong đoạn trích sau, khôi phục lại các thành phần bị rút gọn và cho biết tác dụng của việc sử dụng loại câu này: “*Ước không chịu được. Phải bỏ đi thôi! Tôi sẽ tìm bằng được Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước.*” (0,75 điểm)

d. Hãy tưởng tượng, khi tỉnh lại và gặp các bạn chữ khác, nhân vật “tôi” sẽ nói gì với họ? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2 (2,0 điểm):

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của đoạn trích tác phẩm *Cuộc phiêu lưu của những con chữ* (Trần Hoài Dương) ở trên.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

(Theo Thông tấn xã Việt Nam, <https://infographics.vn/ngay-quoc-te-da-dang-sinh-hoc-22-5>, truy xuất ngày 12/10/2025)

Câu 1 (1,0 điểm): Hãy phân tích tác dụng của hình ảnh đối với việc thể hiện thông tin trong văn bản trên.

Câu 2 (4,0 điểm):

Em hãy chọn *một trong hai* yêu cầu sau để thực hiện:

1. Viết bài văn nghị luận về thái độ luôn coi mình là quan trọng nhất trong mối quan hệ với mọi người; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ sống hài hòa với mọi người.

2. Viết bài văn nghị luận về thái độ luôn coi con người là quan trọng nhất trong mối quan hệ với thế giới tự nhiên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ biết tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên.

- HẾT -

